

Datum van inontvangstneming : 16/05/2018

Zaak C-226/18

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

29 maart 2018

Verwijzende rechter:

Finanzgericht Hamburg (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

22 februari 2018

Verzoekende partij:

██████████ GmbH

Verwerende partij:

Hauptzollamt Hamburg-Hafen

Voorwerp van het hoofdgeding

Rechten bij invoer – Toepasselijkheid van artikel 212 bis van verordening nr. 2913/92 (douanewetboek) op de vrijstelling van een antidumpingrecht en een compenserend recht – Geval waarin een douaneschuld ontstaat in de zin van artikel 204, lid 1, van het douanewetboek – Toelaatbaarheid van de latere overlegging van een verbintenisfactuur en een verbinteniscertificaat voor uitvoer binnen een door de douaneautoriteiten overeenkomstig artikel 53, lid 1, van het douanewetboek gestelde termijn of in de beroepsprocedure tegen de vaststelling van de douaneschuld – Gevolgen van een in de verbintenisfactuur vervatte onjuiste aanduiding van het besluit dat tot vrijstelling leidt

Voorwerp en rechtsgrondslag van de verwijzingsbeslissing

Uitlegging van het Unierecht, artikel 267 VWEU

Prejudiciële vragen

- 1) Ziet artikel 212 bis van het douanewetboek op de vrijstelling van een antidumpingrecht overeenkomstig artikel 3, lid 1, van uitvoeringsverordening nr. 1238/2013 respectievelijk op de vrijstelling van een compenserend recht overeenkomstig artikel 2, lid 1, van uitvoeringsverordening nr. 1239/2013?
- 2) Indien de eerste prejudiciële vraag bevestigend wordt beantwoord: is bij toepassing van artikel 212 bis van het douanewetboek op het geval waarin een douaneschuld ontstaat in de zin van artikel 204, lid 1, van het douanewetboek wegens overschrijding van de termijn overeenkomstig artikel 49, lid 1, van het douanewetboek, voldaan aan de in artikel 3, lid 1, onder a), van uitvoeringsverordening nr. 1238/2013 en in artikel 2, lid 1, onder a), van uitvoeringsverordening nr. 1239/2013 opgenomen voorwaarde, wanneer de onderneming, die gelieerd is met de in de bijlage bij uitvoeringsbesluit 2013/707/EU genoemde onderneming – die de desbetreffende goederen heeft vervaardigd, verzonden en gefactureerd – ,weliswaar niet als importeur van de desbetreffende goederen is opgetreden en evenmin ervoor heeft gezorgd dat zij in het vrije verkeer werden gebracht, maar toch voornemens was dat te doen en de onderneming was waaraan de desbetreffende goederen ook daadwerkelijk werden geleverd?
- 3) Indien de tweede prejudiciële vraag bevestigend wordt beantwoord: indien artikel 212 bis van het douanewetboek wordt toegepast op het geval waarin een douaneschuld ontstaat in de zin van artikel 204, lid 1, van het douanewetboek wegens overschrijding van de termijn overeenkomstig artikel 49, lid 1, van het douanewetboek, mogen een verbintenisfactuur en een verbinteniscertificaat voor uitvoer in de zin van artikel 3, lid 1, onder b) en c), van uitvoeringsverordening nr. 1238/2013 en in de zin van artikel 2, lid 1, onder b) en c), van uitvoeringsverordening nr. 1239/2013 dan binnen een door de douaneautoriteiten overeenkomstig artikel 53, lid 1, van het douanewetboek gestelde termijn alsnog worden overgelegd?
- 4) Indien de derde prejudiciële vraag bevestigend wordt beantwoord: voldoet een verbintenisfactuur overeenkomstig artikel 3, lid 1, onder b), van uitvoeringsverordening nr. 1238/2013 en overeenkomstig artikel 2, lid 1, onder b), van uitvoeringsverordening nr. 1239/2013, die niet uitvoeringsbesluit 2013/707/EU maar besluit 2013/423/EU vermeldt, in de omstandigheden van het hoofdgeding en rekening houdend met de algemene rechtsbeginselen, aan de voorwaarden van punt 9 van bijlage III bij uitvoeringsverordening nr. 1238/2013 en van punt 9 van bijlage 2 bij uitvoeringsverordening nr. 1239/2013?
- 5) Indien de vierde prejudiciële vraag ontkennend wordt beantwoord: indien artikel 212 bis van het douanewetboek wordt toegepast op het geval waarin een douaneschuld ontstaat in de zin van artikel 204, lid 1, van het

██████████

douanewetboek wegens overschrijding van de termijn overeenkomstig artikel 49, lid 1, van het douanewetboek, mag een verbintenisfactuur in de zin van artikel 3, lid 1, onder b), van uitvoeringsverordening nr. 1238/2013 en in de zin van artikel 2, lid 1, onder b), van uitvoeringsverordening nr. 1239/2013 dan in de beroepsprocedure tegen de vaststelling van de douaneschuld alsnog worden overgelegd?

Aangehaalde Unierechtelijke bepalingen

Verordening (EEG) nr. 918/83 van de Raad van 28 maart 1983 betreffende de instelling van een communautaire regeling inzake douanevrijstellingen

Verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek (hierna: „douanewetboek”), met name artikelen 4, 21, 49, 74, 78, 82, 145, 184 tot en met 187, 204, 212 bis, 214 en 243

Verordening (EG) nr. 597/2009 van de Raad van 11 juni 2009 betreffende bescherming tegen invoer met subsidiëring uit landen die geen lid van de Europese Gemeenschap zijn

Verordening (EG) nr. 1186/2009 van de Raad van 16 november 2009 betreffende de instelling van een communautaire regeling inzake douanevrijstellingen (hierna: „douanevrijstellingverordening”)

Verordening (EG) nr. 1225/2009 van de Raad van 30 november 2009 betreffende beschermende maatregelen tegen invoer met dumping uit landen die geen lid zijn van de Europese Gemeenschap

Besluit 2013/423/EU van de Commissie van 2 augustus 2013 tot aanvaarding van een verbintenis die is aangeboden in het kader van de antidumpingprocedure betreffende de invoer van fotovoltaïsche modules van kristallijn silicium en de belangrijkste componenten daarvan (cellen en wafers) van oorsprong uit of verzonden uit de Volksrepubliek China

Uitvoeringsverordening (EU) nr. 1238/2013 van de Raad van 2 december 2013 tot instelling van definitieve antidumpingrechten op fotovoltaïsche modules van kristallijn silicium en de belangrijkste componenten daarvan (cellen), van oorsprong uit of verzonden uit de Volksrepubliek China, met name artikelen 1 en 3, evenals bijlagen III en IV

Uitvoeringsverordening (EU) nr. 1239/2013 van de Raad van 2 december 2013 tot instelling van een definitief compenserend recht op de invoer van fotovoltaïsche modules van kristallijn silicium en de belangrijkste componenten daarvan (cellen), van oorsprong uit of verzonden uit de Volksrepubliek China, met name artikelen 1 en 2, evenals bijlagen 2 en 3

Uitvoeringsbesluit 2013/707/EU van de Commissie van 4 december 2013 tot bevestiging van de aanvaarding van een verbintenis die is aangeboden in het kader van de antidumping- en de antisubsidieprocedure betreffende de invoer van fotovoltaïsche modules van kristallijn silicium en de belangrijkste componenten daarvan (cellen) van oorsprong uit of verzonden uit de Volksrepubliek China voor de periode waarin de definitieve maatregelen worden toegepast

Korte uiteenzetting van de feiten en van de procedure

- 1 Verzoekster, die een op- en overslagbedrijf in de haven van Hamburg exploiteert, komt op tegen de heffing van een antidumpingrecht en een compenserend recht op fotovoltaïsche modules. Zij heeft op 21 augustus 2014 twee leveringen van dergelijke modules (hierna: „de goederen”) opgeslagen in haar pakhuis en heeft ze aangegeven voor tijdelijke opslag.
- 2 De goederen waren door Wuxi Suntech Power Co., Ltd. (hierna: „Wuxi”) – een in de bijlage bij uitvoeringsbesluit 2013/707/EU vermelde onderneming – vervaardigd en verzonden. Zij waren bestemd voor SF Suntech Deutschland GmbH, een met Wuxi verbonden onderneming.
- 3 Bij brief van 11 september 2014 heeft verweerder verzoekster geïnformeerd dat de goederen aan het einde van de opslagtermijn op 10 september 2014 nog geen nieuwe douanebestemming hadden gekregen en heeft haar gesommeerd de voor invoer vereiste documenten over te leggen. Hij heeft erop gewezen dat tot aan een andersluidende beslissing niet over de goederen mocht worden beschikt.
- 4 Bij brief van 26 september 2014 heeft verzoekster met name een verbintenisfactuur overgelegd, waarmee Wuxi de goederen aan SF Suntech Deutschland GmbH factureert. De factuur bevat een in de Engelse taal opgestelde verklaring van de in bijlage III, punt 9, van uitvoeringsverordening nr. 1238/2013 vermelde aard, waarin wordt verwezen naar „Commission Decision 2013.423/EU” („besluit 2013.423/EU van de Commissie”).
- 5 Verzoekster heeft daarenboven een verbinteniscertificaat voor uitvoer van de China Chamber of Commerce for Import & Export of Machinery & Electronic Products (CCCME; Chinese Kamer van Koophandel voor de in- en uitvoer van machines en elektronische producten) overgelegd. Het certificaat bevat een gelijksoortige verklaring als de verbintenisfactuur, welke verklaring evenwel naar de „Implementing Decision 2013.707/EU” (Uitvoeringsbesluit 2013.707/EU) verwijst.
- 6 Bij besluit van 24 november 2014 heeft verweerder onder andere een antidumpingrecht en een compenserend recht vastgesteld. Aangezien de goederen vóór het verlopen van de opslagtermijn geen nieuwe douanebestemming hadden gekregen, was overeenkomstig artikel 204, lid 1, onder a), van het douanewetboek een douaneschuld bij invoer ontstaan. Het relevante tijdstip is 11 september 2014 (artikel 214, lid 1, en artikel 204, lid 2, van het douanewetboek). Schuldenaar is

[REDACTED]

verzoekster in haar hoedanigheid van depothouder (artikel 204, lid 3, van het douanewetboek).

- 7 Tegen dat besluit heeft verzoekster bezwaar aangetekend, dat in wezen zonder resultaat is gebleven, en vervolgens beroep ingesteld bij de verwijzende rechter.
- 8 In het kader van de bezwaarprocedure heeft verzoekster bij brief van 19 mei 2015 een gecorrigeerde verbintenisfactuur overgelegd. Deze verschilt van de bij brief van 26 september 2014 overgelegde factuur omdat „Commission Decision 2013.423/EU” is vervangen door „Implementing Decision 2013/707/EU”.
- 9 Aangezien de goederen aan de beoogde ontvanger, SF Suntech Deutschland GmbH, dienden te worden geleverd, is de tenuitvoerlegging van het aangevochten besluit in ruil voor een zekerheidsstelling opgeschort, opdat de goederen konden worden geleverd.

Rechtskader

- 10 Bij artikel 1, lid 1, van de op verordening nr. 1225/2009 gebaseerde uitvoeringsverordening nr. 1238/2013 wordt een definitief antidumpingrecht geheven op de invoer van bepaalde fotonvoltaïsche modules van oorsprong uit of verzonden uit de Volksrepubliek China. Volgens artikel 3, lid 1, onder b) en c), ervan zijn bepaalde ingevoerde producten, die zijn gefactureerd door ondernemingen waarvan de Commissie verbintenissen heeft aanvaard en wier namen zijn vermeld in de bijlage bij uitvoeringsbesluit 2013/707, vrijgesteld van het bij artikel 1 ingestelde antidumpingrecht op voorwaarde dat deze goederen onder andere vergezeld gaan van een verbintenisfactuur, die ten minste de gegevens en de verklaring bevat die in bijlage III bij de verordening zijn vermeld, alsook van een verbinteniscertificaat voor uitvoer, overeenkomstig bijlage IV van de verordening.
- 11 Bij artikel 1, lid 1, van de op verordening nr. 597/2009 gebaseerde uitvoeringsverordening nr. 1239/2013 wordt een definitief compenserend recht geheven op de invoer van bepaalde fotonvoltaïsche modules van oorsprong uit of verzonden uit de Volksrepubliek China. Volgens artikel 2, lid 1, onder b) en c), ervan zijn bepaalde ingevoerde producten, die zijn gefactureerd door ondernemingen waarvan de Commissie verbintenissen heeft aanvaard en wier namen zijn vermeld in de bijlage bij uitvoeringsbesluit 2013/707, vrijgesteld van het bij artikel 1 ingestelde compenserende recht op voorwaarde dat deze goederen onder andere vergezeld gaan van een verbintenisfactuur die ten minste de gegevens en de verklaring bevat die in bijlage 2 bij de verordening zijn vermeld, alsook van een verbinteniscertificaat voor uitvoer, overeenkomstig bijlage 3 bij de verordening.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzingsbeslissing

Eerste prejudiciële vraag

- 12 Aangezien de vrijstellingen in artikel 3, lid 1, van uitvoeringsverordening nr. 1238/2013 en in artikel 2, lid 1, van uitvoeringsverordening nr. 1239/2013 alleen gelden voor het in het vrije verkeer brengen, terwijl de douaneschuld in het onderhavige geval wegens een plichtsverzuim is ontstaan overeenkomstig artikel 204, lid 1, van het douanewetboek, zou verzoekster een beroep moeten kunnen doen op een bepaling waarmee de genoemde vrijstellingen van douanerechten eveneens toepasselijk worden verklaard op de douaneschuld in de zin van artikel 204, lid 1, van het douanewetboek. Hiervoor zou alleen artikel 212 bis van het douanewetboek in aanmerking kunnen komen. Artikel 212 bis van het douanewetboek bepaalt dat wanneer de douanewetgeving voorziet in een gunstige tariefbehandeling van bepaalde goederen uit hoofde van hun aard of bijzondere bestemming of in een gehele of gedeeltelijke vrijstelling van de in- of uitvoerrechten krachtens de artikelen 21, 82, 145 of 184 tot en met 187, deze gunstige behandeling of vrijstelling met name ook van toepassing is in het geval waarin een douaneschuld ontstaat in de zin van artikel 204 van het douanewetboek.
- 13 De genoemde vrijstellingen van douanerechten zouden een bepaling inzake de „vrijstelling van rechten” in de zin van artikel 184 van het douanewetboek kunnen vormen. Het Hof heeft zich tot nu toe niet uitgesproken over de vraag wat onder een bepaling inzake vrijstelling van rechten in de zin van artikel 212 bis van het douanewetboek moet worden verstaan. Het Hof heeft in de zaak [REDACTED] International (arrest van 29 juli 2010, C-371/09) weliswaar artikel 212 bis van het douanewetboek uitgelegd in verband met een bepaling die voorziet in vrijstelling van een antidumpingrecht. In de desbetreffende procedure ging het echter om een gebruiksgebonden vrijstelling van een antidumpingrecht, die als een „gunstige tariefbehandeling” is aangemerkt (punt 40 van het arrest), en niet om een bepaling inzake de „vrijstelling van rechten”.
- 14 Het is de vraag of artikel 212 bis van het douanewetboek ook ziet op vrijstellingen van douanerechten die, zoals in het hoofdgeding, niet op artikel 184 van het douanewetboek zijn gebaseerd, maar op verordening nr. 1225/2009 of op verordening nr. 597/2009. Daarvoor pleit dat volgens de eenparige opvatting in de Duitse rechtsleer inzake douanerechten, de douanenvrijstellingverordening een onder artikel 212 bis douanewetboek vallende bepaling inzake de „vrijstelling [...] krachtens de artikelen 184 tot en met 187” is, hoewel deze niet op artikel 184 van het douanewetboek is gebaseerd. Ook enkele na het douanewetboek vastgestelde verordeningen, waarbij de vroegere douanenvrijstellingverordening – verordening nr. 918/83 – is gewijzigd, verwijzen niet naar artikel 184 douanewetboek. Daarenboven is uit een onderzoek van de verwijzende rechter aan de hand van de databank eur-lex.europa.eu gebleken dat er hoe dan ook geen wetgevingshandelingen bestaan waarvan artikel 184 van het douanewetboek de rechtsgrondslag is.

- ██████████
- 15 Indien artikel 212 bis van het douanewetboek derhalve met het oog op de vrijstelling van rechten een werkingssfeer moet hebben, moet de bepaling ruim worden uitgelegd. Vrijstellingen van douanerechten, die op grond van artikel 184 douanewetboek *kunnen* worden vastgesteld, zouden onder artikel 212 bis van het douanewetboek kunnen vallen. Dat is het geval voor artikel 3, lid 1, van uitvoeringsverordening nr. 1238/2013 en artikel 2, lid 1, van uitvoeringsverordening nr. 1239/2013. De door artikel 184 van het douanewetboek voor de vrijstelling vereiste „bijzondere omstandigheden” zouden kunnen bestaan in de aanvaarding van een verbintenis. Uit de bewoordingen kan niet worden afgeleid dat alleen niet-tariefgebonden gronden in aanmerking mogen worden genomen. Antidumping- en compenserende rechten zijn rechten bij invoer overeenkomstig artikel 4, punt 10, eerste gedachtestreep, van het douanewetboek en dus „ douanerechten [...] die bij de invoer van goederen van toepassing zijn”.

Tweede prejudiciële vraag

- 16 Het uitleggingsvraagstuk waarover het bij de tweede prejudiciële vraag gaat, vloeit voort uit het feit dat artikel 3, lid 1, van uitvoeringsverordening nr. 1238/2013 en artikel 2, lid 1, van uitvoeringsverordening nr. 1239/2013 uitdrukkelijk alleen het in het vrije verkeer brengen van goederen regelen. Artikel 212 bis van het douanewetboek bepaalt echter dat de vrijstelling van rechten eveneens van toepassing is in het geval waarin een douaneschuld ontstaat in de zin van artikel 204 douanewetboek. Dat is echter alleen het geval wanneer „aan de overige voorwaarden voor de toekenning van [...] de vrijstelling is voldaan.” Het is de vraag hoe deze voorwaarden, die op het ontstaan van een douaneschuld in de zin van artikel 201 van het douanewetboek zijn afgestemd, moeten worden uitgelegd bij het ontstaan van een douaneschuld in de zin van artikel 204 van het douanewetboek.
- 17 Dienaangaande zij opgemerkt dat een vrijstelling van antidumpingrechten als uitzonderingsbepaling strikt moet worden uitgelegd (arrest van 17 september 2014, Baltic Agro, C-3/13, punt 24). Bij de toepassing van artikel 212 bis van het douanewetboek moet met deze uitleggingsregel eveneens rekening worden gehouden (arrest van 29 juli 2010, ██████████ International, C-371/09, punt 42). Voorts heeft het Hof recent ter zake van een gunstige behandeling bij de toepassing van antidumpingrechten erop gewezen dat bij de uitlegging van een bepaling van Unierecht niet alleen rekening moet worden gehouden met de bewoordingen ervan, maar ook met de context ervan en de doelstellingen van de regeling waarvan zij deel uitmaakt (arrest van 12 oktober 2017, Tigers, C-156/16, punt 21, onder verwijzing naar arrest van 16 november 2016, ██████████ e.a., C-316/15, punt 27, en arrest van 14 juli 2016, Verband Sozialer Wettbewerb, C-19/15, punt 23).
- 18 Daarenboven moet rekening worden gehouden met de beoordelingen die uit het arrest van het Hof in de zaak ██████████ International (C-371/09) blijken. In die procedure beriep een importeur, die weliswaar aan de materiële vrijstellingsvoorwaarden had voldaan maar niet over de douanevergunning

beschikte – wat eveneens een voorwaarde voor de vrijstelling was –, zich op de vrijstelling van antidumpingrechten. Het Hof stelde vast dat het afzien van dat vereiste erop zou neerkomen dat het opleggen van bedoelde voorwaarde van een voorafgaande vergunning, waarin de verordening voorziet, „iedere betekenis verliest” (punt 42 van het arrest). Het Hof heeft ook gewezen op het bijzondere belang van deze vergunning, aangezien de douaneautoriteiten aan de hand daarvan op het tijdstip van de feiten kunnen verifiëren of aan alle vrijstellingsvoorwaarden is voldaan (punt 43 van het arrest).

- 19 De verwijzende rechter leidt uit de geschetste rechtspraak af dat de voorwaarden van artikel 3, lid 1, van uitvoeringsverordening nr. 1238/2013 en van artikel 2, lid 1, van uitvoeringsverordening nr. 1239/2013 zo moeten worden geformuleerd dat zij kunnen worden toegepast op het geval van het in casu aan de orde zijnde plichtsverzuim door een deponhouder. Hierbij mag niet worden verlangd dat de bepalingen welke juist wegens het plichtsverzuim – dat tot het ontstaan van de douaneschuld in de zin van artikel 204 van het douanewetboek heeft geleid – niet konden worden nagekomen, in acht worden genomen (omdat artikel 212 bis van het douanewetboek bepaalt dat men ondanks plichtsverzuim voor douanenvrijstelling in aanmerking kan komen). Dat een dergelijke herformulering niet verder gaat dan wettelijk is toegestaan, volgt uit het feit dat volgens de rechtspraak van het Hof niet alleen rekening moet worden gehouden met de bewoordingen van een bepaling, maar ook met de context en de doelstellingen ervan. Voorts volgt uit het arrest in de zaak [REDACTED] International dat dit niet ertoe mag leiden dat aan de kernvoorwaarden van de vrijstelling van douanerechten, die het mogelijk maken de inachtneming van de vrijstellingsvoorwaarden te verifiëren, niet meer behoeft te worden voldaan. Tegelijkertijd mag hij die zijn plichten verzuimt niet gunstiger worden behandeld dan personen die goederen in het vrije verkeer brengen.
- 20 In het onderhavige geval stonden de goederen doorgaans – dat wil zeggen vanaf verweerders brief van 11 september 2014 tot en met het tijdstip waarop de goederen werden vrijgegeven nadat een zekerheid was gesteld – onder douanetoezicht en konden er douanecontroles uitgevoerd worden. De betrokken partijen zijn het erover eens dat, afgezien van het feit dat de goederen inderdaad niet in het vrije verkeer zijn gebracht, aan de voorwaarden van artikel 3, lid 1, onder a), van uitvoeringsverordening nr. 1238/2013 en van artikel 2, lid 1, onder a), van uitvoeringsverordening nr. 1239/2013 is voldaan.
- 21 Door de goederen in ruil voor een zekerheidsstelling vrij te geven, werd verzoekster ook niet gunstiger behandeld dan een marktdeelnemer die de goederen voor het vrije verkeer heeft aangegeven, daar de goederen ook in het kader van het in het vrije verkeer brengen – zonder betaling van rechten van invoer – in ruil voor het stellen van een zekerheid ter beschikking kunnen worden gesteld (artikel 74, lid 1, eerste volzin, van het douanewetboek).

Derde prejudiciële vraag

- 22 De derde prejudiciële vraag betreft het beslissende tijdstip voor het overleggen van een verbintenisfactuur en een verbinteniscertificaat voor uitvoer in geval van toepassing van artikel 212 bis van het douanewetboek. Het staat vast dat deze twee stukken bij het ontstaan van de douaneschuld niet beschikbaar waren. Zij zijn integendeel voor de eerste maal met verzoeksters brief van 26 september 2014 ingediend. Met de derde prejudiciële vraag moet worden achterhaald of dat toegestaan was.
- 23 Uit artikel 3, lid 2, van uitvoeringsverordening nr. 1238/2013 en artikel 2, lid 2, van uitvoeringsverordening nr. 1239/2013 zou kunnen worden afgeleid dat de mogelijkheid om na het ontstaan van de douaneschuld stukken over te leggen in de tijd kan worden beperkt. Zowel artikel 3, lid 2, onder a), van uitvoeringsverordening nr. 1238/2013 als artikel 2, lid 2, onder a), van uitvoeringsverordening nr. 1239/2013 bepaalt dat een douaneschuld ontstaat wanneer ten aanzien van de in lid 1 van beide bepalingen beschreven ingevoerde goederen wordt vastgesteld dat aan een of meer van de in dat lid genoemde voorwaarden niet is voldaan. De verwijzende rechter concludeert daaruit dat alle voor een douanevrijstelling vereiste stukken beschikbaar moeten zijn totdat de douaneaangifte is aanvaard. Deze bepaling geldt evenwel uitdrukkelijk alleen voor het in het vrije verkeer brengen. De verwijzende rechter is geneigd uitsluitend voor dit geval hierin een bijzondere bepaling te zien.
- 24 Het in het vrije verkeer brengen en het ontstaan van een douaneschuld in de zin van artikel 204 van het douanewetboek door nalatigheid zijn namelijk fundamenteel verschillende constellaties. De eerstgenoemde constellatie vormt een doelgericht handelen, zodat zonder meer van een marktdeelnemer kan worden verlangd dat hij alle hiervoor noodzakelijke stukken op een bepaald tijdstip overlegt. In het geval van het ontstaan van een douaneschuld in de zin van artikel 204 van het douanewetboek door nalatigheid, dat in casu aan de orde is, was het ontstaan van de douaneschuld juist niet de bedoeling, maar het (aan nalatigheid te wijten) gevolg van een fout. Aangezien van een deponhouder niet kan worden verwacht dat hij, uit voorzorg, voor alle opgeslagen goederen waarvoor een antidumping- of een compenserend recht geldt, de documenten ter beschikking houdt die bij het ontstaan van een douaneschuld door nalatigheid douanevrijstelling opleveren, zou de toepassing van artikel 3, lid 2, van uitvoeringsverordening nr. 1238/2013 en van artikel 2, lid 2, van uitvoeringsverordening nr. 1239/2013 in een constellatie als die in de onderhavige zaak ertoe leiden dat niemand voor vrijstelling van douanerechten in aanmerking zou kunnen komen. Het komt de verwijzende rechter voor dat dit resultaat – voor zover artikel 212 bis douanewetboek op het onderhavige geval van toepassing is (eerste prejudiciële vraag) – niet verenigbaar is met de doelstelling van de wet.
- 25 Een andere omstandigheid pleit ook tegen de toepassing van artikel 3, lid 2, van uitvoeringsverordening nr. 1238/2013 en van artikel 2, lid 2, van uitvoeringsverordening nr. 1239/2013 op het onderhavige geval: de strikte

regeling inzake het tijdstip van overlegging van stukken is bedoeld om nauwkeurig te kunnen verifiëren of de voor het vrije verkeer aangegeven goederen exact overeenstemmen met de beschrijving in de verbintenisfactuur (aldus artikel 3, lid 1, onder d), van uitvoeringsverordening nr. 1238/2013 en artikel 2, lid 1, onder d), van uitvoeringsverordening nr. 1239/2013). Daardoor zou het gevaar voor ontwijking moeten worden beperkt (arrest van 12 oktober 2017, *Tigers*, C-156/16, punt 36). Een dergelijke verificatie kan alleen vóór de vrijgave van de goederen worden verricht omdat daarna in principe geen controles van de goederen meer kunnen plaatsvinden. In het onderhavige geval bevonden de goederen zich echter van het ontstaan van de douaneschuld tot en met de vrijgave ervan op de door de douaneautoriteiten goedgekeurde plaats (artikel 51, lid 1, van het douanewetboek) en stonden zij dus onder douanetoezicht.

- 26 Wanneer de overwegingen in het arrest van 12 oktober 2017, *Tigers* (C-156/16, punt 31) op het onderhavige geval worden toegepast, zou de conclusie kunnen luiden dat stukken in alle geval binnen de door de douaneautoriteiten overeenkomstig artikel 53, lid 1, van het douanewetboek gestelde termijn kunnen worden overgelegd. Deze bepaling stemt overeen met artikel 78, van het douanewetboek inzake tijdelijke opslag van goederen. Overeenkomstig deze bepaling mogen de douaneautoriteiten „onverwijld alle nodige maatregelen [nemen] [...] om de situatie te regelen”. Hiertoe behoort – zoals in het hoofdgeding is geschied – een onderzoek van de feiten die voor de vaststelling van de heffing relevant zijn. Artikel 53, lid 1, van het douanewetboek heeft dus ook tot doel, de douaneregeling op de feitelijke situatie af te stemmen, zodat deze bepaling niet eraan in de weg zou mogen staan dat de overlegging van stukken kan plaatsvinden zolang kan worden gecontroleerd dat aan de overige voorwaarden voor de vrijstelling van douanerechten is voldaan. Dat was in casu het geval toen verzoekster bij brief van 26 september 2014 de verbintenisfactuur en het verbinteniscertificaat voor uitvoer overlegde terwijl de goederen nog onder douanetoezicht stonden.

Vierde prejudiciële vraag

- 27 Voor zover stukken die bij het ontstaan van de douaneschuld nog niet beschikbaar waren, alsnog kunnen worden ingediend, rijst de vraag of de bij brief van 26 september 2014 overgelegde verbintenisfactuur aan de vereisten van bijlage III, punt 9, bij uitvoeringsverordening nr. 1238/2013 en van bijlage 2, punt 9, bij uitvoeringsverordening nr. 1239/2013 voldoet. Dat zou twijfelachtig kunnen zijn omdat daarin geen sprake is van uitvoeringsbesluit 2013/707, dat betrekking heeft op de verbintenis die in verband met de definitieve antidumping- en compenserende rechten is aangeboden, maar van besluit 2013/423, waarbij de Commissie de verbintenis die met betrekking tot het voorlopig antidumpingrecht was aangeboden, heeft aanvaard.
- 28 Volgens de verwijzende rechter zal de beantwoording van deze vraag, rekening houdend met de uitleggingsregels die in de uiteenzetting bij de tweede prejudiciële vraag zijn beschreven, waarschijnlijk ervan afhangen of de

[REDACTED]

andersluidende bewoordingen van de in de verbintenisfactuur vervatte verklaring vanuit het oogpunt van een objectieve ontvanger tot misverstand aanleiding zouden kunnen geven en of de verbintenisfactuur hierdoor haar doel niet meer kan verwezenlijken. Beide punten moeten waarschijnlijk ontkennend beantwoord worden.

- 29 Gelet op het tijdstip en de context van de verbintenisfactuur zou het voor een objectieve ontvanger nauwelijks twijfel mogen lijden dat het bij de verwijzing naar besluit 2013/423 om een abusievelijk verkeerde aanduiding gaat. Dat blijkt reeds uit het feit dat op het tijdstip van de facturering op 14 juli 2014, de verbintenis die met betrekking tot de definitieve antidumping- en compenserende rechten was aangeboden, ten gevolge van de vaststelling van uitvoeringsbesluit 2013/707 sedert geruime tijd in werking was getreden. Bij de uitreiking van de verbintenisfactuur was het dus helemaal niet meer mogelijk om invoer in de Unie te bewerkstelligen waarvoor besluit 2013/423 nog van belang zou geweest zijn. Voorts was er, voor wat betreft de compenserende rechten, helemaal geen sprake van een voorlopige aangeboden verbintenis, omdat er geen voorlopig compenserend recht was gegeven. De verwijzing naar besluit 2013/423 had dus, voor wat betreft de compenserende rechten, inhoudelijk geen enkele betekenis. Overigens blijkt uit het samen met de verbintenisfactuur overgelegde verbinteniscertificaat voor uitvoer eveneens dat er sprake moet zijn van een abusievelijk verkeerde aanduiding, aangezien daarin het juiste uitvoeringsbesluit wordt vermeld.
- 30 Het doel van de overlegging van de verbintenisfactuur, erin bestaande effectief toezicht te kunnen uitoefenen op de inachtneming van de verbintenisverklaring (arrest van 17 september 2014, *Baltic Agro*, C-3/13, punt 29), wordt door de verkeerde aanduiding ook niet verijdeld. Afgezien van de onjuiste aanduiding, voldoet de verbintenisfactuur namelijk aan de formele vereisten van bijlage III bij uitvoeringsverordening nr. 1238/2013 en van bijlage 2 bij uitvoeringsverordening nr. 1239/2013. Op dit punt verschilt het onderhavige geval van het geval waarop het arrest *Baltic Agro* betrekking had.

Vijfde prejudiciële vraag

- 31 Mocht het Hof de vierde prejudiciële vraag daarentegen ontkennend beantwoorden, dan moet worden achterhaald of de in de bezwaarprocedure overgelegde verbintenisfactuur, die onbetwistbaar aan de formele vereisten voldoet, in aanmerking mag worden genomen. Aangezien de vijfde prejudiciële vraag alleen rijst wanneer de derde prejudiciële vraag bevestigend (en de vierde prejudiciële vraag ontkennend) wordt beantwoord, zijn er veel redenen om aan te nemen dat het Hof de vijfde prejudiciële vraag – wanneer deze zou rijzen – ook bevestigend zou beantwoorden. Indien stukken die bij het ontstaan van de douaneschuld nog niet waren overgelegd, namelijk binnen de door de douaneautoriteiten overeenkomstig artikel 53, lid 1, van het douanewetboek gestelde termijn alsnog zouden kunnen worden ingediend (derde prejudiciële vraag), is het niet duidelijk waarom dat in een beroepsprocedure overeenkomstig

artikel 243 van het douanewetboek, die dient om de rechtmatigheid van de vaststelling van de heffing te toetsen, ook niet mogelijk zou zijn.